

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Prezentace předmětu: **Geografie cestovního ruchu**

Vyučující:
Ing. Patrik Kajzar, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

5. Vybrané památky a památková péče v ČR

Tato přednáška byla vytvořena pro projekt „Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě“

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Předmět:
Geografie cestovního ruchu

- ❑ **Kulturní památky** jako velice cenný odkaz uměleckého a tvůrčího potenciálu a doklad společenského vývoje tvoří neodmyslitelnou součást hmotného prostředí i soudobého života.
- ❑ **Komplexní péče** o jejich zachování a optimální uplatnění v dnešním životě patří k jednom z důležitých úkolů státu.
- ❑ **Soustava činností a opatření**, která vede a směřuje k uchování kulturních památek a k jejich organickému začlenění do současného života, je památkovou péčí.

- ❑ **Památková péče v České republice** je vykonávána především prostřednictvím státních orgánů na základě zákona České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Probíhá formou evidence, ochrany a záchrany (konzervace, restaurování, rekonstrukce) a vhodného společenského uplatnění památek, případně vyhlášením tzv. ochranného pásma (dle § 17).
 - ❑ Jedná se o **ochranu vybraných objektů** (věc nebo soubor věcí) movitého i nemovitého kulturního dědictví, které byly prohlášeny za kulturní památku České republiky. Chráněny mohou být též části sídel jako památková rezervace či památková zóna. Národní kulturní památky a památkové rezervace vyhláší vlada, památkové zóny a kulturní památky vyhláší ministerstvo kultury.
-

- ❑ **Památkový fond** jako jedna z nejvýznamnějších součástí bohatství našeho státu a národa má obrovský přínos z hlediska jeho nenahraditelných hodnot jak historických, tak i uměleckých, estetických, památkových i užitkových.
 - ❑ Od účinnosti platného zákona se památkový fond rozšiřuje výhradně prohlášením věci za kulturní památku Ministerstvem kultury.
 - ❑ **Evidence památek** se provádí zápisem do Ústředního seznamu kulturních památek ČR, který vede Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze.
-

- ❑ **Památkový fond České republiky** zahrnuje nemovité památky, jako jsou církevní a sakrální stavby, lidová a venkovská zástavba, technické památky včetně dopravních staveb, ale také archeologická naleziště a kulturní krajinu formovanou lidmi. Patří sem také soubor bývalých šlechtických sídel, tedy hradů a zámků, s unikátně dochovaným mobiliářem, tedy původním vybavením, a historickými knihovními fondy.
 - ❑ **Neméně hodnotné** jsou movité památky, tedy umělecká díla (například sochy a malby), cenné uměleckořemeslné předměty, k nimž patří klenoty, nábytek a vybavení domů a domácností, ale také zbraně nebo hudební nástroje.
-

- ❑ To nejčinnější z našeho movitého i nemovitého dědictví je státem chráněno – přibližně 40 tisíc nemovitostí a 40 tisíc děl a předmětů je evidováno jako kulturní památka.
 - ❑ Asi 300 nejvýznamnějších z nich má status nejvyšší – národní kulturní památka.
 - ❑ Nadnárodní význam a hodnota dvanácti kulturních statků České republiky byly celosvětově uznány **zapsáním na seznam světového dědictví UNESCO.**
-

Informační systém pro vedení památek

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- Neveřejná část je přístupná pro pracovníky památkové péče: NPÚ, Ministerstvo kultury, Krajské úřady, Obce s rozšířenou působností, Obecní úřady
 - Aplikace umožňuje uživatelům vyhledávat, zobrazit, exportovat podrobnější údaje:**
 - nemovitých kulturních památkách, o movitých kulturních památkách
 - národních kulturních památkách, o památkách UNESCO
 - památkově chráněných územích, o ochranných pásmech
 - nejohroženějších kulturních památkách povolení k restaurování
-

- Veřejná část aplikace umožňuje všem uživatelům vyhledávat, zobrazit, exportovat údaje:**
 - nemovitých kulturních památkách
 - národních kulturních památkách
 - památkách UNESCO
 - památkově chráněných územích a ochranných pásmech o nejohroženějších památkách
-

- ❑ **Památkový katalog** je nový systém evidence památek, obsahující komplexní údaje ke kulturním památkám, národním kulturním památkám, památkově chráněným územím, ochranným pásmům a nově také k dalším hodnotným objektům, jichž se zájem památkové péče dotýká.
 - ❑ Naleznete zde základní popisné informace včetně fotografie památky a odkazu na její umístění v katastrální mapě.
 - ❑ Postupně budou doplňovány další informace o historii objektu, slohovém určení, jeho dataci či autorovi.
-

Kulturní památka

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

- ❑ **Movitá a nemovitá věc**, která je za kulturní památku prohlášena ministerstvem kultury.
 - ❑ Významné doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka pro hodnoty historické, umělecké, vědecké a technické.
 - ❑ Přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.
-

- ❑ **Movitá a nemovitá věc**, která je za kulturní památku prohlášena ministerstvem kultury.
- ❑ **Movité:** díla starého malířství, sochařství a uměleckých řemesel, tvůrčí soubory vybavení především na hradech, v zámcích a církevních stavbách, předměty venkovské hmotné kultury, historické knihovny, strojní zařízení ve starých továrnách...
- ❑ **Nemovité:** hrady a jejich zříceniny, zámky, tvrze, kostely, kláštery, kapličky, stavby lidové architektury a zemědělské usedlosti, městské obytné domy a paláce, radnice, městská opevnění a jejich dochované části (hradby a brány), staré továrny, historické zahrady a parky, pozemky s významnými archeologickými nálezy
- ❑ Významné doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka pro hodnoty historické, umělecké, vědecké a technické.
- ❑ Přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

Národní kulturní památka

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

- ❑ **KP, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa**
 - ❑ Např. slovanské hradiště Slavníkovců Libice na Nymbursku, hrad Karlštejn, zámek Kroměříž s Květnou a Podzámeckou zahradou, vila Tugendhat v Brně, kostel sv. Bartoloměje v Kolíně nebo horský hotel a televizní vysílač Ještěd u Liberce či hřebčín v Kladrubech nad Labem. Movité národní kulturní památky zahrnují především signifikantní doklady české státnosti a doklady historického vývoje národa a jeho vyspělosti na půdě umění a techniky. Především lze uvést korunovační klenoty, vybraný mobiliář z fondu Pražského hradu ze souboru Svatovítského fondu, pokladu chrámu sv. Víta apod.
 - ❑ **Prohlášení věci za NKP**
 - ✓ Nařízením vlády,
 - ✓ Publikace ve Sbírce zákonů,
 - ✓ Vláda může stanovit podmínky jejich ochrany.
 - ❑ K 1. červenci 2017 bylo v České republice prohlášeno **více než tři sta nemovitých národních kulturních památek, Jejich seznam je zveřejněn na stránkách Národního památkového ústavu.**
-

Památková rezervace a zóny

- ❑ Území, jejichž charakter a prostředí určuje soubor nemovitých KP či archeologických nálezů.
 - ❑ Vláda je jako celek může nařízením prohlásit za památkovou rezervaci.
 - ❑ Památková rezervace je v České republice památkově chráněné území vyhlášené nařízením vlády.
 - ❑ Jde tedy o vyšší typ ochrany než památková zóna, která je vyhlášována vyhláškou ministerstva kultury.
 - ❑ Nad rámec zákona jsou v České republice rozlišovány tři hlavní typy památkových rezervací – **městská památková rezervace, vesnická památková rezervace, archeologická památková rezervace** – nebo může být památková rezervace do těchto typů nezařazená.
-

Památková rezervace a zóny

- ❑ **Městská památková rezervace** je vybraná část historického jádra města s dochovanými budovami (nebo jejich soubory) a městskou infrastrukturou (kašnami, sochami apod.) bez výrazněji rušivých stavebních zásahů z nové doby, jež je proto na základě podrobného uměleckohistorického průzkumu vhodné chránit.
 - ❑ Chráněny jsou nejen jednotlivé stavby, ale i historický půdorys, urbanistická struktura, panorama apod.
 - ❑ **Vesnická památková rezervace** (zkracována jako VPR) je vyšší stupeň plošné ochrany památkového území.
 - ❑ VPR je území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek. Jedná se o území se zachovanými stavbami lidového charakteru, tedy vesnice, dělnické kolonie nebo předměstské čtvrti s lidovou architekturou. Důležitá je zachovaná (případně jenom minimálně narušená) urbanistická struktura takového území.
-

Památková rezervace a zóny

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- ❑ **Archeologická památková rezervace** je v České republice památkově chráněné území vyhlášené nařízením vlády na souvislém území s archeologickými nálezy.
 - ❑ Jde tedy o vyšší typ ochrany než památková zóna, která je vyhlášována vyhláškou ministerstva kultury.
 - ❑ **Památková zóna** je v České republice typ památkového území, tedy krajinného celku, kterému je vyhláškou ministerstva udělen zvláštní status se zvýšenou památkovou ochranou. Jde o nižší stupeň ochrany než památková rezervace.
 - ✓ **Městskou památkovou zónu** vyhláší vyhláškami Ministerstvo kultury České republiky. Jedná se o část města, která je historicky významná.
 - ✓ **Vesnická památková zóna** (zkracována jako VPZ) je v České republice stupněm plošné ochrany památkového území nižším než vesnická památková rezervace. Vesnická památková zóna má menší koncentraci kulturních památek než vesnická památková rezervace, ale vykazuje významné kulturní hodnoty jako historické prostředí nebo část krajinného celku.
-

Památková rezervace a zóny

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Krajinná památková zóna** je specifickým typem chráněného území, které vykazuje jak přírodní, tak kulturně historické hodnoty, jejichž význam je pro vyhlášení ochrany daného území rozhodující.
 - ❑ Jako první dvě krajinné památkové zóny na území České republiky (tehdy ještě ČSFR) byly v roce 1992 prohlášeny Lednicko-valtický areál a bojiště bitvy u Slavkova.[2] Do roku 2017 bylo v České republice vyhlášeno celkem 25 krajinných památkových zón
-

Památky UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ V roce 1972 přijaly členské země UNESCO Úmluvu o světovém dědictví, která doplňuje úpravu péče o přírodní a kulturní památky jednotlivých zemí a která směřuje k identifikaci, ochraně, obnově prezentaci nejvýznamnějších světových památek.
 - ❑ Na základě Úmluvy byl konstituován Výbor pro světové dědictví (World Heritage Committee) a Fond světového dědictví (World Heritage Fund), které začaly pracovat v roce 1976.
 - ❑ ČSFR přistoupila k Úmluvě dne 15. 11. 1990 a závaznou se pro ni stala dnem 15. 2. 1991.
Na základě sukcese je platná pro ČR.
 - ❑ Text Úmluvy a oznámení o přístupu byly publikovány ve Sbírce zákonů č. 159/1991 Sb.
 - ❑ Hlavním posláním Úmluvy je povinnost smluvního státu zabezpečit označení, ochranu, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím. Stát to zajistí při maximálním využití svých vlastních zdrojů, případně s mezinárodní pomocí a spoluprací.
-

Památky UNESCO v ČR

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ Spolupráce České republiky s UNESCO v oblasti péče o kulturní dědictví je v kompetenci Ministerstva kultury.
 - ❑ Největší podíl spolupráce je založen na naplňování Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Jedná se o unikátní mezinárodní právně závazný dokument, který spojuje princip ochrany kulturního dědictví s ochranou přírody.
 - ❑ Na základě Úmluvy se vytváří **Seznam světového dědictví (World Heritage List)**, do něhož jsou zapisovány památky s mimořádnými univerzálními hodnotami. (Pro tento seznam se v České republice často užívá název Seznam památek UNESCO, který však není přesný.)
-

Památky UNESCO v ČR

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ O zápisu do prestižního Seznamu světového dědictví rozhoduje Výbor světového dědictví, složený ze zástupců smluvních stran úmluvy.
 - ❑ Ve svých rozhodnutích se Výbor opírá o odborná stanoviska poradních organizací. V oblasti kulturního dědictví je tímto orgánem ICOMOS (International Council of Monuments and Sites) - Mezinárodní rada pro památky a sídla.
 - ❑ Základním principem výběru památek do Seznamu světového dědictví je **jejich mimořádná hodnota, jedinečnost, autenticita a celistvost.**
 - ❑ V seznamu nemohou být všechny hodnotné památky. Seznam je reprezentativní a zapsané památky částečně symbolicky zastupují určitý stavební typ daného období v určitém širším regionu. Na druhé straně výběr podléhá i geopolitickým hlediskům. Pro zápis na Seznam světového dědictví je nezbytné v nominační dokumentaci a v průběhu expertního posuzování prokázat, že nominovaná památka (lokality) splňuje jednu či více z kritérií, splňují požadavek maximální autenticity a je prokázána dostatečnost koncepčních materiálů, zajišťujících uchování památky do budoucna.
-

- ❑ Národní památkový ústav z pověření Ministerstva kultury zpracovává podklady pro nominace památek České republiky na Seznam světového dědictví v oblasti kulturního dědictví.
 - ❑ Územní pracoviště NPÚ připravují podklady pro monitorovací zprávy o těch českých památkách, které již na tomto prestižním Seznamu zapsány jsou.
 - ❑ V červenci 2017 bylo na seznamu světového dědictví 1073 položek. Z toho 832 položek kulturního dědictví, 206 přírodního a 35 smíšeného ve 167 státech světa.
 - ❑ Česko má na tomto seznamu celkem **14 památek. Dalších 6 položek má Česko v kategorii nehmotného kulturního dědictví.**
-

☐ Za kulturní dědictví považovány:

- ✓ **památníky** (architektonická díla, díla monumentálního sochařství a malířství, prvky či struktury archeologické povahy, nápisy, jeskynní obydlí a kombinace prvků, jež mají výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy);
 - ✓ **skupiny budov** (skupiny oddělených či spojených budov, které mají z důvodu své architektury, stejnorodosti či umístění v krajině **výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy**);
 - ✓ **lokality** (výtvory člověka či kombinovaná díla přírody a člověka a oblasti zahrnující místa archeologických nálezů mající výjimečnou světovou hodnotu z dějinného, estetického, etnologického či antropologického hlediska)
-

☐ Za přírodní dědictví jsou považovány:

- ✓ **přírodní jevy** tvořené fyzickými a biologickými útvary nebo skupinami takovýchto útvarů, jež mají výjimečnou světovou hodnotu z estetického či vědeckého hlediska;
 - ✓ **geologické a fyziografické útvary** a přesně vymezené oblasti, které tvoří místo přirozeného výskytu ohrožených druhů zvířat a rostlin výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy či péče o zachování **přírody**;
 - ✓ **přírodní lokality**, či přesně vymezené přírodní oblasti světové hodnoty z hlediska vědy, péče o zachování přírody nebo přírodní krásy.
-

- ❑ **Slovácký Verbuňk (2005)** - Slovácký verbuňk patří mezi mužské tance skočného charakteru. Je tancem improvizovaným, který není vázán přesnými choreografickými pravidly. Jeho neodmyslitelnou součástí je předzpěv taneční písně. Vyskytuje se v jihovýchodní části Moravy - Slovácko. Lze rozlišovat sedm regionálních typů. Verbuňk je součástí přirozených tanečních příležitostí (hody, zábavy), existuje však také v pódiové formě.
 - ❑ **Sokolnictví (2010)** - Sokolnictví je jedním z nejstarších vztahů mezi člověkem a dravcem, které trvá více než 4000 let. Je to tradiční aktivita lovu pomocí cvičených dravých ptáků v přirozeném prostředí.
 - ❑ **Masopust (2010)** - Na Hlinecku jsou doloženy popisy masopustních obchůzek a masek z konce 19. století, v některých vesnicích se konají spontánně po několik generací v téměř nezměněné podobě (Hamry, Studnice, Vortová) do dnešních dnů.
-

- ❑ **Jízda králů** (2011) - Jízda králů je lidový obyčej doposud neznámého původu, spojený povětšinou s tradičním křesťanským svátkem. U nás se udržuje už jen na Slovácku a na Hané, ačkoliv dříve byla po celé České republice velmi hojná.
 - ❑ **Loutkařství** (2016) - České loutkářství je uznáváno jako významný kulturní a společenský fenomén, jehož masové rozšíření po českých zemích se datuje do poloviny 19. století. Marionetáři, kteří hráli česky, se tehdy stali součástí procesu národního obrození.
 - ❑ **Modrotisk** (2018) - Textilní tiskařská technika. Zapsáno roku 2018. Společně se Slovenskem, Německem, Rakouskem a Maďarskem.[
-

Hmotné kulturní dědictví UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Památky UNESCO

Historické jádro Prahy (1992)

Historické jádro Českého Krumlova (1992)

Historické jádro Telče (1992)

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (1994)

Kutná Hora: historické jádro města s kostelem sv. Barbory a katedrálou

Panny Marie v Sedlci (1995).

Kulturní krajina Lednice-Valtice (1996)

Vesnice Holašovice (1998)

Zahrady a zámek v Kroměříži (1998)

Hmotné kulturní dědictví UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Památky UNESCO

Zámek v Litomyšli (1999)

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci (2000)

Vila Tugendhat v Brně (2001)

Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči (2003)

Hornická krajina Erzgebirge/Krušnohoří zapsáno (2019) společně s
Německem

Národní hřebčín Kladruby nad Labem (2019)

<https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky/>

- ☐ **Náboženský cestovní ruch** představuje specifickou formu turismu a tudíž se i vyznačuje určitými specifickými znaky. Pro náboženský cestovní ruch jsou charakteristické následující rysy:
- nejdůležitější roli zde hraje cíl a nezáleží na tom, jak rychle se k němu osoba dostane nebo, jak moc je tento cíl cesty vzdálený;
 - nutnost respektování náboženských, společenských a kulturních zvyklostí účastníků;
 - vzhledem k tomu, že se této formy turismu často účastní starší osoby, je nutné upravit denní režim právě podle věku účastníků;
 - nutnost přípravy a zajištění speciálních ubytovacích, stravovacích, dopravních, průvodcovských a dalších služeb tak, aby byly v souladu s potřebami a požadavky turistů.
-

- ☐ **Náboženský cestovní ruch** představuje specifickou formu turismu a tudíž se i vyznačuje určitými specifickými znaky. Pro náboženský cestovní ruch jsou charakteristické následující rysy:
- nejdůležitější roli zde hraje cíl a nezáleží na tom, jak rychle se k němu osoba dostane nebo, jak moc je tento cíl cesty vzdálený;
 - nutnost respektování náboženských, společenských a kulturních zvyklostí účastníků;
 - vzhledem k tomu, že se této formy turismu často účastní starší osoby, je nutné upravit denní režim právě podle věku účastníků;
 - nutnost přípravy a zajištění speciálních ubytovacích, stravovacích, dopravních, průvodcovských a dalších služeb tak, aby byly v souladu s potřebami a požadavky turistů.
-

Církevní památky (sakrální stavby)

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Náboženský CR v ČR pomáhá zmírňovat sezónní výkyvy,
 - Rovnoměrné rozložení turistů v regionech ČR,
 - Prezentace kulturních a historických hodnot území ČR v zahraničí nové cílové skupině,
 - Využití sakrálních staveb.
 - Více než tisíciletý vývoj církevní architektury předkládá jedinečné svědectví o duchovním a sociálním vývoji kulturního života našich předků. Při cestě za poznáváním této nezbytné součásti kultury každého národa si zajisté uvědomíte význam těchto jedinečných svědků minulosti, jejichž význam často překračuje hranice naší republiky a leckdy i evropského kontinentu
 - Do církevních (sakrálních staveb) můžeme zařadit: **kláštery, katedrály, chrámy, kostely, poutní místa, baziliky, kaple a kapličky.**
 - Břevnovský klášter, Želivský klášter, Doksanský klášter, Strahovský klášter či klášter v západočeských Plasech, Katedrála sv. Víta (Praha), Chrám svatých Cyrila a Metoděje (Praha), Katedrála sv. Bartoloměje (Plzeň), Katedrála sv. Václava (Olomouc).
-

Církevní památky (sakrální stavby)

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ Pro každého věřícího přichází čas od času moment na vydání se k některému z **poutních míst**, která se pro svou historii a religiózní příběh přitahují pozornost po dlouhá staletí. V České republice se těchto míst najde na dvě desítky, přičemž většina z nich je atraktivní i pro člověka nevyznávajícího žádnou víru.
 - ❑ **Poutní místo** - poutní místo jako část zemského povrchu, která je jednotlivci či skupinami považována za významnou lokalitu, jež si zaslouží projevy úcty, oddanosti a loajálnosti.
 - ❑ Např. Poutní areál v Mariánské Týnici, Poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi či Poutní kostel sv. Šebestiána na Svatém kopečku v Mikulově.
 - ❑ **Baziliky** v Třebíči, Velehradě, Tismicích, Gruntě či Olomouci.
 - ❑ **Kaple** Panny Marie Sedmibolestné v Pelhřimově, kaple sv. Anny v Mnichově Hradišti, kaple sv. Klimenta v Hradci Králové či Santiniho kaple v Panenských Břežanech.
-

Technické památky

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Technickou památkou** se rozumí konkrétní hmotný (i když třeba již v krajině méně zřetelný) pozůstatek lidské činnosti, tzn. lokality, objekty nebo zařízení, které svou existencí a příběhem vypovídají o vývoji vědy, výroby a techniky v jakýchkoli historických, kulturních, ekonomických a společenských souvislostech.
 - ❑ Za technickou památku považovat **každý předmět nebo objekt, který vznikl následkem lidské činnosti a jehož účelem je přizpůsobení přírody potřebám člověka a vyznačující se určitou historickou hodnotou dokumentující *tuto* činnost** v takové míře, že to rozhoduje o potřebě trvalého zachování dané památky jako kulturního statku.
 - ❑ Podmínkou tedy není zápis do seznamu kulturních památek dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.
-

Technické památky

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

- ❑ **Technická památka** je tak významným dokladem uplatnění techniky v procesu, který vytváří hmotné statky sloužící k uspokojení materiálních potřeb lidí a umožňujících ovládnutí přírodních sil.
 - ❑ Oprávněně proto o technických památkách lze hovořit jako o památkách lidského poznání, vědy, výroby a rozvoje, které dokumentují nejen tvůrčí schopnosti člověka, ale i civilizační pokrok.
 - ❑ Zahrnují díla související s **hornictvím, hutnictvím, energetikou** či s **rozvojem dopravy**, ale na své si přijdou také **milovníci romantických mlýnů a dřevěných lávek**.
-

Technické památky

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Technické památky pro zpracování zemědělských produktů** – (špýchar a sýpka, pivovar, vodní a větrný mlýn a jiná výrobní stavba)
 - **Technické památky pro zpracování dřeva** – (pila, kolárna a jiná výrobní stavba)
 - **Vodohospodářské technické památky** – (rybník, přehrada, kašna, vodojem, přečerpávací stanice, vodárenská věž, vodní kanál a jiná stavba)
 - **Dopravní technické památky** – (silniční a železniční most, lodní přístav, železniční trať a jiná stavba)
 - **Technické památky a pozůstatky těžby surovin** – (rýžoviště, uhelný důl, rudný důl a jiná výrobní stavba)
 - **Technické památky po hutnické výrobě a kovovýrobě** – (hut' na neželezné kovy, hamr, kovárna, strojírna a jiná výrobní stavba)
 - **Technické památky ostatní výroby** – (cihelna, sklárna, porcelánka, keramická továrna, papírna a jiná výrobní stavba)
-

Technické památky

- Jiné technické památky stavebního charakteru – (rozhledna, lázeňský dům, městské opevnění, muzea a jiné stavby)

Technickou atraktivitou cestovního ruchu je:

- stavba, technické zařízení nebo technické řešení jedinečné nebo zajímavé svým provedením, vztahem k okolním stavbám, velikostí, historickým nebo současným významem, designem apod. a stávající se tak cílem pro návštěvníky (např. mosty, tunely, vodní i větrné mlýny, těžní věže, železniční viadukty, kanály...)
-

Vybrané technické památky v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- ❑ **Moravskoslezský kraj** je vzhledem ke svému industriálnímu zaměření protkán desítkami technických památek, které zde můžete obdivovat po celý rok.
 - ❑ Z výběru těch nejzajímavějších za návštěvu stojí **vodní nádrže Šance v Ostravici, těžní věž dolu Jindřich v Ostravě, Weissshuhnův kanál u Hradce nad Moravicí, vodojem ve Vratimově, větrný mlýn v Cholticích, most Miloše Sýkory v Ostravě či důl Michal v moravskoslezské metropoli Ostravě.**
-

Vybrané technické památky v ČR

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Zlínský kraj** není jen oblastí zaslíbenou ševcům a jejich starobylému řemeslu, ale nabízí i dostatek dalších technických památek.
 - ❑ **Jedná se zvláště o Maxmiliánův vodovod v Kroměříži, Luhačovickou přehradu, Areál baťových závodů v krajském městě Zlíně, vodní nádrž Fryšták, vodní nádrž ve Slušovicích, větrný mlýn Štípa ve Zlíně či vyhlášený Baťův mrakodrap stojící též ve Zlíně.**
-

Vybrané technické památky v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Mezi technické památky hl. města Prahy můžeme zařadit opravdu různorodé objekty a zařízení. Při této cestě proti proudu času vás zajisté zaujmou především prostory pražského podzemí s obrovským systémem kolektorů, Novoměstská vodárenská věž, Nuselský most, Petzoldova vápenka, bývalý větrný mlýn Větrník, lanovka Petřín, Křižíkova fontána či souhrnná expozice Národního Technického muzea.**
-

Výběr z použité literatury:

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ HALL, M. C. and S. B. PAGE, 2014. The Geography of tourism and Recreation: Environment, Place and Space. Oxford: Routledge. ISBN 978-04-158-3399-8.
 - ❑ HAMARNEH, I., 2012. Geografie turismu - mimoevropská teritoria. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4430-8.
 - ❑ HRALA, V., 2013. Geografie cestovního ruchu. Praha: Idea servis. ISBN 978-80-859-7079-1.
 - ❑ KAJZAR, P., 2015. Vybrané kapitoly z geografie cestovního ruchu. Karviná: SU OPF. ISBN 978-80-7510-156-3.
 - ❑ VYSTOUPIL, J., M. ŠAUER a kol., 2011. Geografie cestovního ruchu České republiky. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-340-7.
 - ❑ WILLIAMS, S., 1998. Tourism Geography. London and New York: Routledge. ISBN 0-415-14214-8.
-

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost
